

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

25 iulie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Ion Guzun,

Judecători – Țurcan Anatolie, Talpă Boris, Eremciuc Ghenadie și Malanciuc Ion,

a judecat fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail, avocatul Balan Alexandru, în numele inculpatului Maimesculov Roman, avocatul Grosu Eugen, în numele inculpatului Axenti Iacob și avocata Reșulschi Galina, în numele inculpatului Milev Ion, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 02 iunie 2022, în cauza penală în privința lui

Axenti Iacob XXXXXX;

Milev Ion XXXXXX;

Maimesculov Roman XXXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 27.12.2019- 12.05.2021;

Instanța de apel: 01.06.2021 – 02.06.2022;

Instanța de recurs: 09.09.2022 – 25.07.2023.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Central din 12 mai 2021, inculpații Axenti Iacob, Milev Ion și Maimesculov Roman au fost recunoscuți vinovați și condamnați în baza art.art.27, 186 alin.(2) lit. b), d) Cod penal, la câte 1 an închisoare, fiecare.

În temeiul art.90 Cod penal, executarea pedepsei le-a fost suspendată condiționat, pe

un termen de 1 an, pentru fiecare.

S-a dispus încasarea, în mod solidar, în beneficiul statului, de la inculpați, a cheltuielilor judiciare în sumă de 2 100 lei.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că Axenti Iacob, la data de 08 iunie 2019, aproximativ ora 02:50, activând în calitate de mecanic pe locomotiva de manevre ЧМЭ nr.2954 în cadrul DP nr.3 a stației Basarabeasca, aflându-se la serviciu, împreună și de comun acord cu Milev Ion, care activează în calitate de ajutor de mecanic și Maimesculov Roman, care activează în calitate de ajutor de mecanic, având scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, în prealabil împărțind rolurile între ei, în timp ce se deplasa cu locomotiva enunțată mai sus pe direcția de deplasare stația Giugiulești - stația Cahul, în preajma s. Văleni, r-nul Cahul, au încercat să însușească ilegal 350 l. de motorină, însă acțiunile lor nu și-au dus intenția criminală până la sfârșit din motive independente de voința lor, fiind depistați la locul faptei de către polițiștii de frontieră din cadrul DR Sud a IGPF al MAI, astfel săvârșind o tentativă de cauzare Î.S. „Calea Ferată din Moldova” a unui prejudiciu material în proporții considerabile, în sumă totală de 5 681 lei și 27 bani.

În baza probelor administrate, instanța a considerat ca fiind dovedită inculpaților și le-a încadrat acțiunile în baza art.art.27, 186 alin.(2) lit. b), d) Cod penal, ca tentativă de sustragere pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșită de mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

3. Avocatul Balan Alexandru, în numele inculpatului Maimesculov Roman, a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie achitat.

În motivarea apelului, susține că prima instanță a ignorat faptul că nu au fost administrate probe care ar demonstra că anume Maimesculov Roman, prin înțelegere prealabilă și în coparticipație cu Axenti Iacob și Milev Ion, a comis tentativa de sustragere a motorinei, învinuirea și condamnarea fiind bazată pe presupuneri.

Martorii Catan Victor și Bujor Oleg nu au dat răspuns cert dacă persoana care arunca canistre a fost Maimesculov Roman sau Axenti Iacob, circumstanțe care pun la îndoială veridicitatea acestor declarații. Martorii nu au putut descrie persoana, sau cel puțin silueta persoanei, care arunca canistrele, astfel că nu au confirmat vinovăția inculpatului de coparticipare la comiterea infracțiunii incriminate.

Și declarațiile martorului Cozariuc Jan sunt incerte, iar concluziile despre sustragerea motorinei din locomotivă sunt fondate pe presupuneri și pe unele calcule personale, fără a fi bazate pe o metodologie științifică aprobată prin act normativ.

La materialele cauzei nu a fost anexată nici o probă documentară ce ar face o claritate asupra cantității de motorină cu care a fost alimentată locomotiva până la 08.06.2019 și ce cantitate de motorină exista în rezervorul locomotivei după data de 08.06.2019, ținându-se cont de distanța parcursă după alimentare.

Menționează că, nu există nici o probă că „Calea Ferată din Moldova” a fost în mod real prejudiciată, iar declarațiile reprezentantului părții vătămate, vizând atât prejudiciul cauzat, cât și caracterul considerabil al acestuia, au un caracter declarativ.

Nu a fost stabilită nici modalitatea prin care se pretinde că a fost extrasă motorina din

rezervorul locomotivei, în condițiile în care plomba aplicată pe rezervor nu a fost deteriorată.

La fel, lipsesc probe ce ar confirma înțelegerea prealabilă, repartizarea rolurilor și coordonarea pretinselor acțiuni infracționale dintre inculpați.

3.1. Avocata Reșulschi Galina, în numele inculpatului Milev Ion, a declarat apel, solicitând casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

În motivarea cererii de apel, apărarea a indicat că nu a fost prezentate probe care ar confirma sustragerea motorinei de la ÎS „Calea Ferată din Moldova”, nefiind nici un act de verificare sau inventariere, prin care să fie constatată lipsa motorinei la locomotiva ЧМЭ nr.2954, cu care se deplasa Axenti Iacob și Maimesculov Roman.

Iar reprezentantul părții vătămate, Casian Victor, a comunicat că nimeni nu poate duce evidența concretă a combustibilului consumat de locomotivă.

Martorul Cozariuc Jan a comunicat că s-a făcut analiza modalității de sustragere a motorinei, dar nu se poate calcula cu exactitate cantitatea sustrasă a motorinei, aceasta fiind cu aproximație, în dependență de uleiul consumat. Martorul nu a putut explica metoda de sustragere a motorinei, rezervorul fiind plombat la DP cu participarea mecanicilor locomotivei. Martorul nu este expert în domeniu, are studii tehnice, a făcut un calcul cu privire la consumul de motorină, dar nu poate confirma cu certitudine dacă în ziua respectivă de către echipajul locomotivei a fost sustrasă motorina, cantitatea sustrasă concret nu se cunoaște. Datele lipsei motorinei rezultă din analiza pe o perioadă mai îndelungată de timp.

Astfel, învinuirea nu este clară, concretă, nu este indicată perioada sustragerii motorinei, cantitatea motorinei sustrase, nefiind prezentată o inventariere a consumului de către locomotiva dată și dacă motorina depistată în bidoane este aceeași motorină cu care a fost alimentat rezervorul locomotivei, nefiind efectuată o expertiză în acest sens.

Or, pentru calificarea acțiunilor inculpaților, acuzarea urma să prezinte probe că inculpații, având scopul sustragerii bunurilor altei persoane, în prealabil, au împărțit rolurile între ei, nefiind indicat expres care sunt acțiunile fiecărui inculpat și care este rolul inculpatului Milev Ion.

3.2. Avocatul Grosu Eugen, în numele inculpatului Axenti Iacob, a declarat apel, solicitând casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

În motivarea cererii de apel, apărarea a invocat că concluziile despre vinovăția inculpatului sunt bazate pe presupuneri.

Totodată, prima instanță urma să individualizeze acțiunile fiecărui inculpat și să stabilească cu certitudine persoana care a aruncat canistrele.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 02 iunie 2022, apelurile au fost admise, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Inculpații Axenti Iacob, Milev Ion și Maimesculov Roman se recunosc vinovați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.art.27, 186 alin.(2) lit. b) Cod penal.

Se încetează procesul penal în cauza penală în privința inculpaților Axenti Iacob, Milev Ion și Maimesculov Roman, vinovați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de

art.art.27, 186 alin.(2) lit. b) Cod penal, pe motivul intervenirii actului amnistiei, în temeiul Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr.243 din 24.12.2021.

S-a dispus încasarea, în mod solidar, în beneficiul statului, de la inculpați, a cheltuielilor judiciare în sumă de 2 100 lei.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

4.1 În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că, prima instanță nu a stabilit în deplină măsură circumstanțele de fapt și de drept, a judecat eronat cauza, dând faptei săvârșite de către inculpați o încadrare juridică necorespunzătoare probelor administrate, ce a determinat necesitatea casării integrale a sentinței atacate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpații urmează a fi recunoscuți vinovați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.27, 186 alin.(2) lit. b) Cod penal, cu **încetarea procesului penal pe motivul intervenirii actului amnistiei**, în temeiul Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr.243 din 24.12.2021.

Fiind verificate suplimentar probele administrate, instanța de apel a considerat că soluția primei instanțe de condamnare a inculpaților în baza art.art.27, 186 alin.(2) lit. b), d) Cod penal, contravine circumstanțelor de fapt constatate în ședința instanței de fond și de apel, neîntemeiat fiind reținută în acțiunile acestora circumstanța calificativă agravantă - *cu cauzarea de daune în proporții considerabile*, deoarece nu s-a confirmat faptul că prejudiciul care putea fi cauzat părții vătămate prin tentativa de furt (5.681,27 lei) ar constitui pentru partea vătămată ÎS „Calea Ferată din Moldova” o daună în proporții considerabile.

Potrivit art.126 alin.(2) Cod penal, caracterul considerabil sau esențial al daunei cauzate se stabilește luându-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei, iar în cazul prejudicierii drepturilor și intereselor ocrotite de lege – gradul lezării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Însă, acuzarea nu a prezentat nici o probă cu privire la starea materială a părții vătămate despre veniturile acesteia, fiind imposibil a stabili că pentru ÎS „Calea Ferată din Moldova” cantitatea de motorină în valoare de 5 681,27 lei prezintă o însemnătate (o valoare) pe măsură să-i prejudicieze bilanțul activelor într-un mod semnificativ.

Iar afirmațiile reprezentantului părții vătămate ÎS „Calea Ferată din Moldova”, Casian Victor, că venitul pentru anul 2019 este o informație cu caracter confidențial, iar pentru Calea Ferată la acel moment suma de 5 600 lei era prejudiciu considerabil, deoarece au avut datorii mari și restanțe la salariu urmau a fi probate, or, ÎS „Calea Ferată din Moldova” este o persoană juridică obligată să raporteze periodic date despre activitatea sa financiară. Motivul refuzului prezentării unor asemenea date – că datele sunt confidențiale – nu justifică incriminarea și condamnarea arbitrară a inculpaților pe semnul calificativ cauzarea de daune în proporții considerabile, calificativul agravant, prevăzut la art.186 alin.(2) lit. d) Cod penal, urmând a fi exclus din învinuirea înaintată.

Deși inculpații nu au recunosc fapta și vinovăția în comiterea acesteia, probele administrate demonstrează contrariul, iar nerecunoașterea vinovăției nu echivalează cu

achitarea lor, fiind apreciată ca o metodă legală în realizarea dreptului la apărare.

Or, ansamblul de probe prezentate de acuzare, analizate prin prisma veridicității, pertinentei, utilității și concludenței lor, demonstrează vinovăția inculpaților de tentativa de furt a motorinei.

Astfel, instanța de apel a constatat că la data de 08 iunie 2019, aproximativ ora 02.50, *Axenti Iacob*, activând în calitate de mecanic pe locomotiva de manevre ЧМЭ nr.2954 în cadrul DP nr.3 a Stației Basarabeasca ÎS „Calea Ferată din Moldova”, aflându-se la serviciul, împreună și de comun acord cu *Milev Ion*, care activează în calitate de ajutor de mecanic și *Maimesculov Roman*, care activează în calitate de ajutor de mecanic, având scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoanei, înțelegându-se în prealabil, în timp ce Axenti Iacob și Maimesculov Roman se deplasau cu locomotiva enunțată pe direcția de deplasare stația Giugiulești - stația Cahul, în preajma s. Văleni, r-nul Cahul, au încercat să însușească ilegal 350 litri de motorină, însă acțiunile lor nu și-au dus intenția criminală până la sfârșit din motive independente de voința lor, fiind depistați la locul faptei de către polițiștii de frontieră din cadrul DR Sud a IGPF al MAI.

Acțiunile inculpaților au fost încadrate în baza art.27, 186 alin.(2) lit. b) Cod penal, ca tentativă de sustragere pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșită de mai multe persoane.

Totodată, *procesul penal urmează a fi încetat pe motivul intervenirii actului amnistiei*, în temeiul Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr.243 din 24.12.2021.

Conform art.1 alin.(1), (4) al Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate, precum și persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art.2–5, 7, 8. Aplicarea amnistiei se decide, față de persoanele inculpate care cad sub incidența art.2 alin.(4) – de instanța de judecată, la faza de judecare a cauzei.

Art.2 alin.(1),(4) din Legea enunțată stipulează că, procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr.985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege. În privința persoanei care refuză încetarea procesului penal, conform alin.(1)–(3) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî încetarea procesului penal dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art.1 și nu cade sub incidența art.6.

Potrivit art.107 alin.(1), (3) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

Conform art.391 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

În conformitate cu art.332 alin.(1) Cod de procedură penală, în cazul în care pe

parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art.art.275 pct. 2) - 9), 285 alin.(1) pct. 1), 2), 4), 5) Cod de procedură penală, precum și în cazurile prevăzute în art.art.53-60 Cod penal, instanța, prin sentința motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Potrivit art.285 alin.(2) Cod de procedură penală, încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei prevăzute la art.275 pct. 4) - 9) din prezentul cod, precum și dacă există cel puțin una din cauzele prevăzute la art.53 Cod penal, iar în temeiul art.275 pct. 4) Cod de procedură penală, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată și va fi încetată în cazurile în care a intervenit termenul de prescripție sau amnistia.

Astfel, fiind stabilit că fapta incriminată inculpaților constituie infracțiune, a avut loc anterior adoptării actului de amnistie, sancțiunea prevăzută de aceasta cade sub incidența actului de amnistie, precum și faptul că aceștia nu se încadrează în restricțiile prevăzute de lege, instanța de apel a conchis ca fiind aplicabile prevederile art.art.1 și 2 ale Legii amnistiei și **a încetat procesul penal** în privința inculpaților Axenti Iacob, Milev Ion și Maimesculov Roman, vinovați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.27, 186 alin.(2) lit. b) Cod penal.

Totodată, în corespundere cu prevederile art.229 alin.(1) - (3) Cod de procedură penală, nefiind invocate circumstanțe privind situația materială precară și imposibilitatea achitării cheltuielilor judiciare, au fost încasate din contul inculpaților, în beneficiul statului, cheltuielile judiciare în sumă de 2 100 lei.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail, în temeiul prevederilor art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, contestă cu recurs ordinar decizia menționată și solicită dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

În motivarea recursului declarat, nefiind de acord cu concluzia instanței de apel, menționează că, potrivit art.1 alin.(4) din Legea nr.243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, aplicarea amnistiei față de persoanele inculcate se decide de instanța de judecată, la faza de judecare a cauzei. Art.2 alin.(1) și (4) prescriu că, procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr.985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege. În privința persoanei care refuză încetarea procesului penal, conform alin.(1) din prezentul articol, la pronunțarea sentinței, instanța de judecată poate hotărî încetarea procesului penal dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art.1 și nu cade sub incidența art. 6.

În corespundere cu prescripțiile art.art1 alin.(1), 7 alin.(1) – (8) , 2 alin.(4), 275 pct. 4), 285 alin.(2) și (7), 350 alin.(1), 332 alin.(1) și (5), 384 alin.(1), (3) și (4), 389 alin.(1) și (4) pct. 2), 394 alin.(1) pct. 1), 2) și 5), 395 alin.(1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, încetarea procesului penal în cazul amnistiei poate fi dispusă doar de instanța de fond, și doar la faza ședinței preliminare, când inculpatul consimte (*art.art.350 alin.(1), 332 alin.(1) Cod de procedură penală*).

Iar, în cazul în care procedura continuă în mod obișnuit, instanțele de fond și de apel

hotărâsc asupra învinuirii înaintate inculpatului și aplicarea actului de amnistie doar prin adoptarea sentinței sau deciziei, de condamnare, când vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin probele cercetate de instanța de judecată, iar în dispozitiv - cu constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei.

Totodată, art.391 Cod de procedură penală nu prevede că, după ce procedura continuă în mod obișnuit și instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului, ea va adopta o sentință de încetare a procesului penal în cazul aplicării actului amnistiei.

Or, cazul de nereabilitare a persoanei, spre deosebire de celelalte situații similare, regăsite în art.391 Cod de procedură penală, este soluționat, după faza ședinței preliminare (art.art.332 alin.(5), 384 Cod de procedură penală), doar în cadrul adoptării unei sentințe sau decizii de condamnare, în virtutea esenței sale procedurale și a specificului de a hotărî asupra învinuirii formulate inculpatului în condițiile prescrise la art.art.389, 394 alin.(1) și (2) și 395 Cod de procedură penală, spre deosebire de cele prevăzute în art.art.394 alin.(4) și 396 Cod de procedură penală, adică cele proprii unei sentințe de încetare.

5.1. Avocatul Balan Alexandru, în numele inculpatului Maimesculov Roman, în temeiul prevederilor art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, contestă cu recurs ordinar decizia menționată și solicită pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie achitat.

În motivarea recursului declarat, autorul indică argumente similare celor menționate în apelul declarat (pct.3. din prezenta decizie), suplimentar invocând că instanța de apel eronat a apreciat declarațiile martorului Cara Evgheni, tehnician cifrator în cadrul DP Basarabeasca al ÎS „Calea Ferată din Moldova”, potrivit căror în rezultatul efectuării descifrării benzii vitezometre, nu s-au admis careva devieri ale vitezei de deplasare a locomotivei pe sectorul parcurs, acordând o valoare probantă mai mare declarațiilor martorilor Bujor Oleg și Catan Victor, din conținutul cărora rezultă că ei vizual au apreciat că locomotiva inițial se deplasa cu viteză redusă, apoi a accelerat.

De asemenea, a considerat neclară și contradictorie concluzia instanței de apel, care, a indicat că, deși, nu poate fi constatată modalitatea de sustragere a motorinei, aceste circumstanțe pot fi aflate doar de la inculpați. Or, inculpatul nu a dat declarații și a pledat nevinovat, iar potrivit art.8 alin.(2) Cod de procedură penală, nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa, probarea vinovăției persoanei de comiterea unei fapte pretins prejudiciabile fiind prerogativa organului de urmărire penală și a acuzării. Deci, nu poate fi incriminat inculpaților faptul că organul de urmărire penală nu a administrat suficiente probe care să confirme comiterea infracțiunii.

Instanța de apel urma să interpreteze toate contradicțiile constatate și menționate în apel, în favoarea inculpaților, însă acestea au fost neîntemeiat apreciate în defavoarea lor, iar alegațiile apărării privind omisiunile admise de instanța de fond la aprecierea probelor nu au fost soluționate nici în instanța de apel.

La fel, este eronată concluzia instanței de apel privind absența dubiilor referitor la corespunderea tipului motorinei sustrase cu cea cu care a fost alimentată locomotiva, deoarece faptul achiziționării de către ÎS „Calea Ferată din Moldova” a 20 900 l. de motorină, conform facturii fiscale din 29.05.2019, nu demonstrează că locomotiva a fost alimentată anume din această achiziție și că inculpații au avut acces la ea.

În concluzie, a considerat că instanța de apel nu a apreciat toate circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei, ignorând dubiile rezonabile asupra vinovăției inculpatului.

5.2. Avocatul Grosu Eugen, în numele inculpatului Axenti Iacob, fără a face referire la vreun temei de recurs prevăzut de art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, contestă cu recurs ordinar hotărârile adoptate și solicită pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie achitat.

În motivarea recursului declarat, autorul indică argumentele menționate în apelul declarat (pct.3.2. din prezenta decizie).

5.3. Avocata Reșulschi Galina, în numele inculpatului Milev Ion, în temeiul prevederilor art.427 alin.(1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, contestă cu recurs ordinar decizia menționată și solicită dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

În motivarea recursului declarat, autorul acestuia invocă argumente similare celor menționate în cererea de apel (pct.3.1. din prezenta decizie), suplimentar indicând că declarațiile părții vătămate, deși au fost menționate în decizie, au fost fragmentate și apreciate selectiv de către instanța de fond, fără a fi evaluate integral în raport nemijlocit cu celelalte probe administrate, fiind înfăptuită o apreciere formală, de ordin general a probelor și circumstanțelor cauzei, contrar prevederilor art. 101 Cod de procedură penală,

6. Asupra recursurilor declarate, a prezentat referință Directorul General al ÎS „Calea Ferată din Moldova”, Tofilat Oleg, care s-a expus pentru respingerea recursurilor apărării, pe motiv că au fost administrate suficiente probe care demonstrează vinovăția inculpaților în comiterea tentativei de sustragere a motorinei, circumstanțele cauzei, inclusiv în partea stabilirii pedepsei, fiind apreciate corect de instanța de apel. Totodată, a lăsat la discreția instanței argumentele invocate în apelul declarat de procuror.

7. Judecând recursurile declarate în baza materialelor dosarului și în raport cu motivele invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs. De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit dispoziției art.434 Cod de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia, or, instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Prevederile art.427 alin.(1) Cod de procedură penală indică că, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

7.1. Cu referire la recursul ordinar declarat de procuror.

În corespundere cu art.384 alin.(3) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Potrivit art.417 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Totodată, conform art.1 alin.(1), 7 alin.(1) și (8) Cod de procedură penală, procesul penal reprezintă activitatea organelor de urmărire penală și a instanțelor judecătorești desfășurată în conformitate cu prevederile prezentului cod, exceptând doar situațiile când prioritate au reglementările internaționale sau când unele prevederi legale sunt declarate neconstituționale. Potrivit art.2 alin.(4) Cod de procedură penală, normele juridice cu caracter procesual din alte legi naționale pot fi aplicate numai cu condiția includerii lor în prezentul cod.

Conform art.389 alin.(1) și (4) pct. 2) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată. Sentința de condamnare se adoptă cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art.107 Cod penal.

Colegiul penal lărgit reține că acuizarea invocă ca temei de casare a deciziei instanței de apel pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, potrivit căruia o hotărâre a instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept.

Instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, potrivit descriptivului și dispozitivului deciziei contestate, recalificând acțiunile inculpaților și recunoscându-i vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute la art.27, 186 alin.(2) lit. b) Cod penal a decis că „***Se încetează procesul penal în cauza penală în privința inculpaților Axenti Iacob, Milev Ion și Maimesculov Roman, vinovați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.27, 186 alin.(2) lit. b) Cod penal, pe motivul intervenirii actului amnistiei, în temeiul Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr.243 din 24.12.2021***”, cu încetarea procesului penal conform art.391 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Deși, potrivit prevederilor art.389 alin.(4) pct. 2) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de la executarea ei în cazul amnistiei, conform art.107 Cod penal, și în cazurile prevăzute de art.89 alin.(2) lit. a), b), c), e), f) și g) Cod penal, în dispozitiv instanța de apel a pronunțat soluția de încetare a procesului penal în privința inculpaților Axenti Iacob, Milev Ion și Maimesculov Roman, recunoscuți vinovați în baza art.27, 186 alin.(2) lit. b) Cod penal.

Colegiul penal lărgit găsește necesar a puncta că, această statuare a instanței de apel, contravine normelor penale și celor de procedură penală, precum și practicii judiciare constante. Or, chiar dacă sentința de condamnare este întemeiată (partea descriptivă a hotărârii), se conchide că procesul penal urmează a fi încetat (partea dispozitivă).

Conform art.107 alin.(1) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

Astfel, ținând cont de faptul că chestiunea de aplicare a actului de amnistie a intervenit la faza de judecare a apelului, instanța urma să adopte și pronunțe o hotărâre în conformitate cu prevederile art.389 alin.(4) pct. 2) Cod de procedură penală, potrivit cărora

se adoptă o sentință de condamnare cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art.107 Cod penal, deoarece adoptarea unei sentințe de încetare a procesului penal conform art.391 Cod de procedură penală, este posibilă doar la faza punerii pe rol a cauzei (art.345 coroborat cu art.350 Cod de procedură penală), iar în celelalte cazuri, hotărârea se adoptă în baza art.art.389-390 Cod de procedură penală.

Tot aici se menționează că, în prevederile art.391 Cod de procedură penală (sentința de încetare a procesului penal), legiuitorul nu a statuat că, după ce procedura continuă în mod obișnuit și instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului, ea va adopta o sentință de încetare a procesului penal în cazul aplicării actului amnistiei.

Or, cazul de nereabilitare a persoanei, spre deosebire de celelalte situații similare, regăsite în art.391 Cod de procedură penală, este soluționat, după faza ședinței preliminare (*art.art.332 alin.(5), 384 Cod de procedură penală*), doar în cadrul adoptării unei sentințe sau deciziei (instanței de apel) de condamnare, în virtutea esenței sale procedurale și a specificului de a hotărî asupra învinuirii formulate inculpatului în condițiile prevăzute la art.art.389, 394 alin.(1) și (2) și 395 Cod de procedură penală, spre deosebire de cele prevăzute în art.art.394 alin.(4) și 396 Cod de procedură penală, adică cele proprii unei sentințe de încetare.

Mai mult, prevederile de drept enunțate nu sunt declarate neconstituționale și nici nu contravin reglementărilor internaționale, pentru a fi exceptate și omise, deci urmează a fi aplicate întocmai (*art.1 alin.(1), art.7 alin.(1) – (8) Cod de procedură penală*).

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că, temeiul de recurs prevăzut de art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, și-a găsit confirmarea în cauză. Eroarea comisă de către instanța de apel nu poate fi corectată în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca și a se pronunța asupra legalității hotărârii, substituind instanța care a judecat cu încălcarea prevederilor legale.

Împrejurările expuse atestă în că instanța de apel nu a judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motivele legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, acesta fiind expus neclar, și că recursurile ordinare sunt întemeiate.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prevăzute în art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluție admiterii recursurilor ordinare declarate, casării totale a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

7.2. Cu referire la recursurile ordinare declarate de avocatul Balan Alexandru, în numele inculpatului Maimesculov Roman, avocatul Grosu Eugen, în numele inculpatului Axenti Iacob și avocata Reșulschi Galina, în numele inculpatului Milev Ion, ținând cont de faptul că procedura de examinare în recurs a cauzei penale a fost declanșată, inclusiv la cererile de recurs ale apărării, Colegiul penal lărgit dispune și admiterea recursurilor ordinare declarate de avocații Balan Alexandru, Grosu Eugen și Reșulschi Galina, în numele inculpaților, pentru a acorda instanței de apel, întru respectarea dreptului la un proces echitabil, garantat de art. 6 CEDO, posibilitatea examinării multiaspectuale a cauzei penale, inclusiv sub a celor invocate în cererile de apel declarate de apărare.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

8. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

D E C I D E :

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail, avocatul Balan Alexandru, în numele inculpatului Maimesculov Roman, avocatul Grosu Eugen, în numele inculpatului Axenti Iacob și avocata Reșulschi Galina, în numele inculpatului Milev Ion, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 02 iunie 2022, în cauza penală în privința inculpaților *Axenti Iacob XXXXX*, *Milev Ion XXXXX* și *Maimesculov Roman XXXXX*, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac, pronunțată motivat la 28 iulie 2023.

Președinte

Ion Guzun

Judecători

Țurcan Anatolie

Talpă Boris

Eremciuc Ghenadie

Malanciuc Ion